

> Het typische huis met dak, muur, raam en deur bestaat alleen nog in sprookjesboeken. Materiële en immateriële kabels hebben het huis als een gatenkaas doorboord: op het dak de antenne, door de muur de telefoondraad, in plaats van het raam de TV en in plaats van de deur de garage met de auto. Het typische huis is ruïne geworden met scheuren waardoor de wind van communicatie waait. Het is gammel lapwerk. Een nieuwe architectuur, een nieuw ontwerpen is noodzakelijk geworden.

Ontwerpers en architecten moeten niet meer geografisch maar topologisch denken. Het huis is niet meer een kunstmatige grot maar een kromming in het veld van de intermenselijke relaties. Zo'n herdefiniëring is niet gemakkelijk. De omschakeling van plat vlak naar bol was indertijd al een hele prestatie voor de geografie. Maar het topologische denken wordt dank zij synthetische beelden van wiskundige vergelijkingen gemakkelijker gemaakt. Hier ziet men de aarde niet meer als geografische plaats in het zonnestelsel maar als een kromming in het zwaartekrachtveld van de zon. Zo moet het nieuwe huis er uit zien: als een kromming in het intermenselijke veld die verhoudingen

aantrekt. Zo'n aantrekkelijk huis zou deze verhoudingen moeten verzamelen, ze tot informatie verwerken, opslaan en doorgeven. Een actief huis als knooppunt van intermenselijke relaties.

Persoonlijk

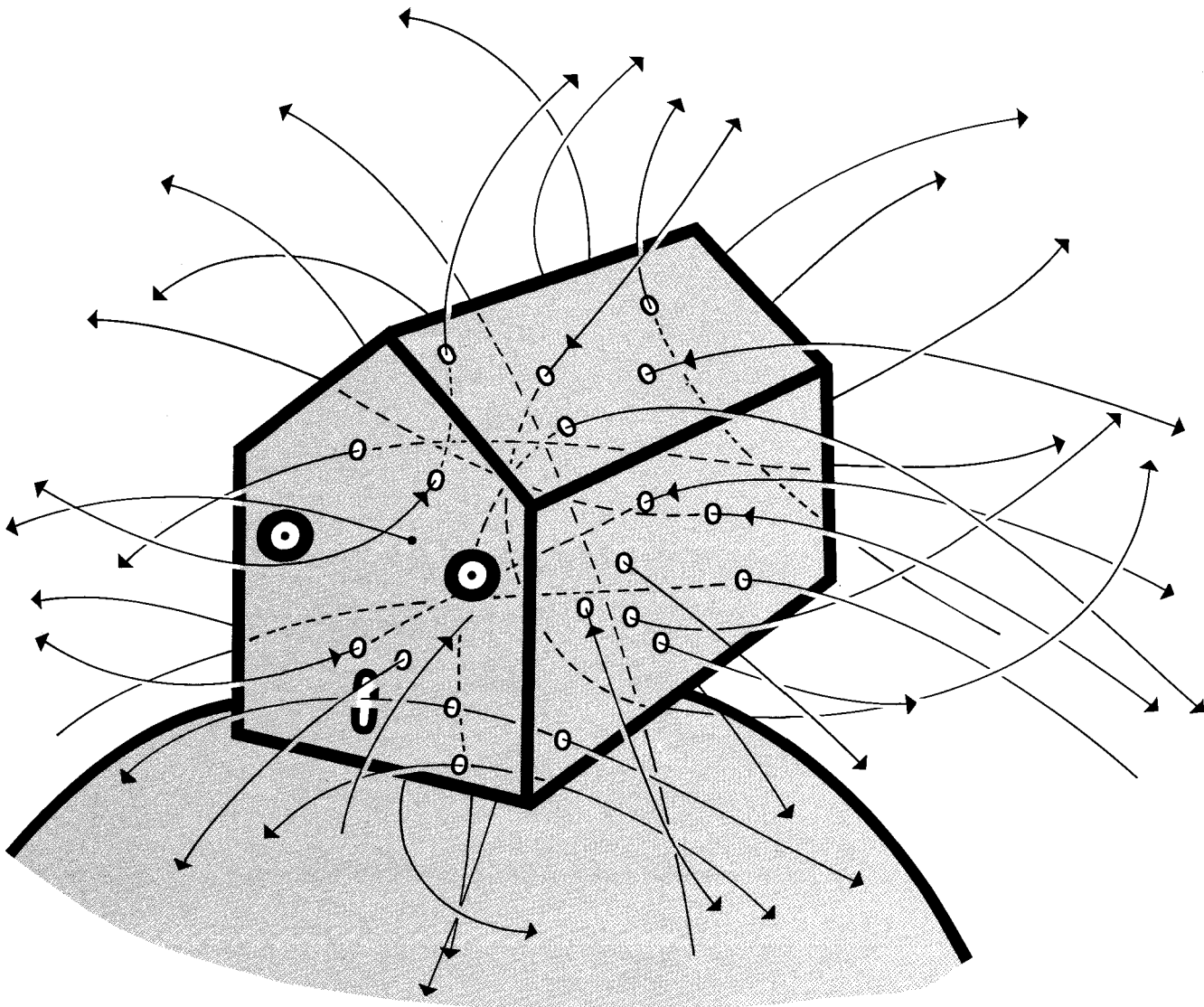
Een bouw van huizen die uit verkabeling bestaat, is gevaarlijk. De kabels kunnen namelijk in plaats van tot netwerken, tot bundels worden geschakeld. Zoals televisie, niet zoals telefoon. In zo'n vreselijk geval zouden huizen de stutbalken zijn voor een onvoorstelbaar totalitarisme. Architecten en vormgevers moeten dan ook voor een netwerk van tweerichtingskabels zorgen. Het is een technische opdracht, die deze ontwerpers aankunnen.

Zo'n huizenbouw echter zou een technische revolutie betekenen die de competentie van architectuur en ontwerpen ver zou overschrijden (Dat is overigens het geval bij alle technische revoluties). Een dak- en muurloze architectuur die zich zou openen voor de wereld zou het hele bestaan veranderen. Mensen zouden zich nergens meer kunnen verstoppen, zouden geen grond meer onder hun voeten hebben en geen ruggesteun. Ze zouden elkaar alleen nog de hand kunnen reiken. Ze zou-

den ophouden subject te zijn; er zou dan geen Heer meer bestaan om zich voor te verbergen maar ook niet om geborgenheid bij te vinden. (Schiller vergist zich als hij zegt dat boven miljoenen broeders een goede Vader moet 'wonen'). En er zou geen natuur meer bestaan die hen bedreigt en die ze moeten beheersen. Maar in plaats daarvan zouden deze op elkaar aangesloten huizen een tot nu toe onvoorstelbare rijkdom aan projecten voortbrengen. Het zou een netwerk van projectoren voor de alternatieve werelden van de mensheid zijn.

Het bouwen van zulke huizen zou een gevaarlijk avontuur zijn. Echter minder gevaarlijk dan te blijven hangen in de huidige huizenruïnes. De aardbeving waarvan wij getuige zijn, dwingt ons voor het avontuur te kiezen. Als het lukt (en dat is niet uitgesloten) dan zouden we weer kunnen wonen. Ruis in informatie kunnen omzetten, iets kunnen beleven. Als we niet op avontuur gaan, zijn we veroordeeld tot een verschrikkelijke toekomst; we zullen tussen vier doorboorde muren onder een doorboord dak voor het televisie-scherm hangen of apathisch in auto's rondlopen.

Vertaling: Kristie van Riet. Bron: Design Report, nr. 17, juni 1991, pag 30-31.

Illustratie: Berry van Gerwen